

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Școala și economia.

Dacă vrei să ajuți cu adevărat omului sărac, atunci trebuie să-l crești, căci singurul mijloc și cel mai bun mijloc contra sărăciei, a fost, este și va fi, cultura. Însă să-l crești în cultura cea adevărată înseamnă, să-i perfecționezi în același timp atât mintea, cât și sufletul. Cultura adevărată dă omului puțință, ca munca ce o săvârșește, s'o facă urmărind totdeauna principiul cel mai înalt economic adecă, cu mijloace cât să poate de puține, să caute să dobândească produse folositoare cât să poate de mari pentru îndeplinirea trebuințelor actuale și ale viitorului, atât materiale cât și imateriale.

Isvorul nemulțumirilor omenești și cauza ori cărei economii sunt trebuințele. Între bunurile cari satisfac trebuințele, este unul de care să zice că ar îndeplini trebuințele îndeobște și acest bun ar fi banul. Chiar și un uriaș al gândirii, cum este Schopenhauer, scrie despre ban, că oamenilor li-să impută adesea, că dorințele lor să îndreptează mai ales spre bani și că iubesc banii mai

presus de toate. Dar este lucru firesc, poate chiar neapărat, să iubești acest Proteu neobosit, care în ori-ce moment este gata a se preface în obiectul, spre care țintesc tocmai acum trebuințele noastre schimbătoare și feluritele noastre trebuințe. Ori ce alt bun îndeplinează numai una din lucrurile ce ne trebuiesc: mâncările sunt bune numai pentru cel flămând, vinul pentru cel sănătos, doftoria pentru cel bolnav, blana pentru iarnă, femeile pentru tinerețe etc. Toate acestea sunt prin urmare numai relativ bune. Bani singuri sunt absolut buni, fiindcă nu îndeplinează numai o trebuință, ci trebuința în deobște.

De aci provine ~~lipsa fără cruțare~~ și cu orice preț, după bani, și ea ar fi îndreptățită, dacă omul ar avea numai trebuințe materiale. După cum însă știe fiecare dintre noi, omul are și altfel de trebuințe, cari nu să pot afla în lumea externă (din afară), ci numai în el însuși le poate afla. Aceste trebuințe nu se pot satisface cu bani. Poate își aduc unii aminte de povestea aceea a împăratului nenorocit, pe care lau sfătuit înțelepții, că numai dacă va îmbrăca fiul său beteag

cămașa unui fericit, să va însănătoșă. Împăratul a și trimis oamenii săi peste 7 mări și șapte țări să caute pe acela care se simte fericit și să-i cumpere cămașa. Oamenii împăratului au cautat înzadar și s'au întors acasă fără ispravă, căci numai pe unul l'au aflat în drumul lor fericit, acela însă nu avea cămașă.

Morala ori învățătura ce ne-o dă această mică poveste este adevărul vecinic, că omul are pe lângă trebuințele materiale cari le poate sătisface pe toate cu bani, și trebuințe morale, cari le îndeplinează numai cultura cea adevărată care ș-o agonisește omul în școală unde i-să perfecționează atât mintea, cât și sufletul.

Cu toate acestea și azi mai sunt mulțime de oameni cari au o curioasă părere despre școală și valoarea ei. Pentru aceștia numai acea muncă este productivă, care dă în schimb nemijlocit, bani, adecă prețuiesc numai acea muncă care aduce nemijlocit posesiune materială.

Dacă ar corespunde vederea lor adevărului, atunci cei ce cresc porci, sunt membrii productivi ai societăți, pe când

FOIȚĂ

Mihail Sadovean.

Unul dintre cei mai rodnici și mai buni scriitori tineri ce-i are neamul românesc din regatul de sub stăpânirea craiului Carol I., a tipărit într-o carte numită „Povestiri din război mai multe povești de toată frumusețea despre războiul ce l'au purtat românii cu Turcii în anul 1877. Prețul cărții este numai 2 cor. și are și chipuri, cari ne arată clipe din mersul războiului. Cartea să poate căpăta la toate librăriile românești și e vrednică să o aibă fiecare cărturar Român care iubește literatura bună.

Ca să se încredințeze cetitorii de ce fel sunt aceste fermecătoare povești, dăm mai la vale una dintre ele.

27 AUGUST

Bateria noastră a doua, ascunsă în vii, pe dealul de asupra Griviței, deschidea spre întăriturile dușmanilor treizeci-și-șase de guri de oțel.

După o zi de frământări în ploaie de foc și de schijă, după neîntrerupta duruire de tunete supt norii deșii de fum care acopereau taberele, flăcării nostri trudiți de-abia putuseră să ațipească câte o parte din noapte. Se rânduiseră la lucru, se rânduiseră la tunuri; și când în răstimpuri mari, lumina salvelor izbucnea ca o pânză de fulger, ei răsăreau negri o clipă, izvorând parcă din întunecime, drept și neinduplecați. Apoi în șanțuri, îndărătul coamei netezi de pământ, în tăcerile adânci care urmau, tunarii vorbeau despre spinatecii lor ofițerași, svirlți în țărână de zburăturile de schijă, așa de buni în vremurile de pace. și așa de înflăcărați și de

încrunțați în viforul care venise. Pomeneau și de frații fulgerați — oameni cumpăniți și la bine și la nevoie, și cu o răbdare pe care nici sângele gîlgăind în răni adînci n'o înfrângea. Și unii și alții zăceau acuma îndărăt, la ambulante.

După neaptea aceea, veni dimineața c'o liniște mare. Și'n liniște la șase ciasuri, deodată, ca din senin, porni întâiul tunet, și după dînsul se deslănțui brusc uraganul de fum și foc din trei-sute-cinzeci de mașini. Fierberea clocotitoare, — deasupra muncelilor și văilor nourii albi ca vata și învălmășiți, prin cari se strecurau șuerăturile și bizirile fioroase ale ghiulelelor, umpleau cerul și pământul de o mare furtună de jale.

Și'n vremea asta, valorile întunecease ale infanteriei se încovoiau îndărăt prin sdruncinăturile pământului, înve cinătatea bateriilor. Batalionul gata de lupă, ședeau rinduite, tă-

cei ce cresc oameni (dascalii) sunt ne-productivi; cei ce prepară din mațe coarde și din lemn violine sunt membrii productivi ai societății, pecând artiștii și virtușii cei cari nu pot să vândă ceea ce cântă sunt membrii ne-productivi ai societății medicul care scapă pe morbos din gura morții e ne-productiv, pecând farmacistul care face pilulele, ce după puține minute să consumă și trec în ceva fără valoare, face lucru productiv, căci înca-sează pentru ele în schimb, posesiune materială.

Oamenii acestia săraci cu duhul, ignorează calitățile intelectuale, fiindcă ei nu sunt în stare să pătrundă structura achizițiilor culturale; ei nu pot să pătrundă până la recunoașterea că dacă n'ar fi fost școala, atunci n'ar fi cele mai multe din invențiile, descoperirile, perfecționările bunurilor tuturor generațiilor cari s'au perindat până la noi, și au contribuit la acumularea capitalului spiritual de care se folosesc, poate fără să o știe.

În rândul întâiu la agonisirea de capital spiritual trebuie să ne dedăm, noi Românii pentru ca cu ajutorul lui să câștigăm mai sigur și mai ușor lupta pentru capitalul celălalt exprimat în bani. Calea care trebuie să o batem, ne-a arătat alte popoare înainte noastră, deci noi nu avem decât să le urmăm. O vedem bine, mântuirea popoului nostru sărac numai școala i-o poate da.

An. Ca.

cute, pe când văzduhul se cutremura. Și 'n inimile tuturor stăruia parcă un ghimpe, — așteptarea. Trecuse o zi și nu se întâmplase nimic, dar fiecare clipă viitoare putea aduce ca un fulger ornul, ș'odată cu el botezul de sânge.

Aproape de liniile dușmanilor, Grivița, santinele ascunse în tufturi și 'n gropi stăpneau cu ochi mișcările tabiilor, și 'n dosul acestui lanț ș'al pilierilor posturilor mici și gârziilor mari, divizia întreagă în două linii adânci își scânteia marile șiraguri de baionete.

Mai departe pe podișul din dreapta șoselei care venea dela Balgăreni, trăsurile de ambulanșe își falfăiau pânzele cu cruce roșie. Pataștele legănate în pasul regulat al san-tarilor pe mică pe ceas eșeau din văi aducând spre doctorii cu chipiuri roșii trupuri zdrobite de tunari.

Și era în baterie din vî o frământare cumplită. Din spre tabia Abdul-Cherim, din redanul scrumat în costele ei, numai dela o mie de pași depărtare de noi, venea un foc ute de puști care izbea din plin șirurile ser-

Societățile de lăptărit.

—*—

(Urmare și fine)

Pentru deșteptarea acestei stări amorțite, se lucrează acum de un șir de ani cu mult zel și în ministerul de agricultură, nu numai pentru înființarea societăților de lăptărit, ci și pentru-ca productelor acelora să li-se deschidă cât mai multe piețe și în străinătate.

Spre scopul acesta, societățile de lăptărit se înființează cu un organism central, unde se primește smântâna dela filiale și apoi se preface în unt și ca atare se trimite în străinătate, unde și până acum untul dela noi și-a câștigat un bun renume. Numai acum de curând s'au mai pus iarăși la cale înființarea altor două societăți centrale pentru adunatul smântânei și prepararea untului.

Societățile acestea centrale sunt de o însemnătate deosebită, de oare ce untul, ce se pregătește la filiale, nu se poate păstra timp mai îndelungat, ci trebuie vândut îndată pentru cconsumul dinlăuntrul țării, pe când cel pregătit la centrale, se poate conserva timp mai îndelungat și astfel apoi se poate exporta și în străinătate.

Una dintre piețele cele mai bune pentru exportul nostru de unt au fost până acum Germania și Austria. Dar pentru viitor vor mai trebui aflate și altele, de oare ce cu deosebire Germania, caută fel și fel de mijloace pentru a se scăpa odată de importul străin. Între acele piețe ar fi fără îndoială-Anglia, unde conzumul de unt crește din an în an într'un mod foarte însemnat. Astfel dacă vom fi în stare, ca se produce un unt bun, vom avea de sigur și unde să-l exportăm.

vanșilor. Ofițerii înjurau și dădeau ordine cu glas tare, soldații se învârteau minioși în jurul tunurilor, dar, descoperiți fiind din partea aceluia, cădeau unul peste altul, după fiecare izbucnire a focurilor, care tresăreau în văzduh ca niște pârături de vreascuri.

Era o mânie ș'un năcaz de-și scuipau flăcăi sufletul. Cu toate acestea lucrau în urgență și'n fumăria aceia, — și tunurile, îndopate svârleau parcă cu disperare ghiulelele în spre furnicările păgînilor. Și sburau țipând și cădeau țipând, și cădeau bine câte un mormur de mingăere trecea prin rînduri.

Într'un tirz u veni ordinul să se tragă tunurile în rezervă, — și acolo, la adăpost îi găsi domnitorul, — și generalul raportă cum stau lucrurile.

Așunci un călăreț, un ofițer, porni din baterie, în goana calului, îndarăt cu veste grabnică. Fugarul sforăia în galop aprins, și trecu ca o săgeată prin ripi, prin rovine, — pânș ce să arătară întnecoasele și tăcutele valuri ale dorobănșimii.

Companiile erau gata. Soldații așezați

O scădere s'a putut observa până acum la societățile noastre centrale de lăptărit și anume aceea, că laptele rămas după alegerea untului nu s'a putut întrebuința cu deplin succes. Ce e drept, că în unele societăți centrale s-au făcut încercări și cu închiegarea laptelui rămas și pregătirea de brînză, apoi cu îngrășatul porcilor din zărul rămas, dar rezultatele dobândite în direcțiunea aceasta până acum, nu au fost pe deplin mulțămitoare.

Ca să se poată dobândi și în direcțiune aceasta niște rezultate mai bune, este de neapărată trebuință, ca deodată cu înființarea societăților, să se introducă și creșterea și îngrășarea unui număr de rămători, care se stea în proporție cu producțiunea de lapte și cari apoi să poată consuma rămășițele aceluia.

Rămătorii au dovedit în timpul din urmă, între toate animalele de casă, cei mai de preț, cari pe lângă puțină grijă din partea economului, îl răsplătesc une-ori chiar înzecit. Astfel, dacă micul econom ține cont de acest animal de mare preț în economie, dacă chiar și simplii nostri ciobani, nu-l lasă nebăgat în samă îndată după-ce pun oile pe muls: cu atâta mai vârtos trebuie se-l prețuească societățile de lăptărit, unde acela poate asigura și spori într'un mod foarte însemnat venitul acelora.

Un bun început s'a făcut deci, pe unde s'au înființat societățile de lăptărit. Rămâne acum, ca să se mai introducă pe lângă acelea și ținerea de rămători, pentru consumarea rămășițelor de lapte, ce se produc zilnic și atunci putem susține fără teama, că viitorul acestor societăți e pe deplin asigurat.

Ioan. Georgescu

la pământ, păstrând rânduiala însă, așteptau. Ici-colo, gramezi mici vorbeau cu glasuri încete. Cei mai mulți, însă, tăceau duși de gânduri. Ofițerii batalioanelor sfātuiau strânsi în roate dese ori se mișcau agale printre zidurile plutoanelor. Era o pânză întinsă și întunecoasă de căciuli mari cu pene pisurițe și de chiduri de infanterie, în care roșu și albastrul insemnau cărări de flori.

Călărețul venea în goană. Prin rîndurile flăcăilor aleargă un fior, o soaptă petrecută cu grabă dela om la om. Ofițerii se întoarsere toți spre partea de unde venea vestea; unii porniră nerăbdători și se înșirară spre margine.

Stafeta se opri scurt în fața statului major al diviziei, descăleca și înmână plicul. În clipa următoare toată lumea era în picioare și știa, simțea despre ce-i vorba.

În jurul celui ce venise se strângeau uni din ofițeri. Gălăgiosul căpitan Corban dela al treisprezecelea de căciulari și iubiții săi băeți locotenentul Avram și sublocotenentii Calinescu și Sava, îl strinseră între pepturi și-l luară din scurt.

A XV-a expoziție de vite

aranjată de
„Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiu“.

I PROGRAMUL

expoziției de vite, ce să va ținea Duminică
la 22 Octombrie n. 1905 în comuna Veștem.

1. În scopul de a înainta economia de vite »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu« va aranja la 22 Octombrie n. 1905 în comuna Veștem o expoziție de vite împreună cu distribuire de premii în bani.

Expoziția se va ținea de astădată la vite cornute cu excepțiunea caprelor.

2. Expozițiunea se va ținea în ziua amintită, începând dela 10 ore înainte de amiază și până la 1 oră d. amiază, când va urma premiarea.

Expoziția se va ținea pe locul, ce se va destina ulterior.

3. La expoziție nu se primesc decât vitele locuitorilor din comunele Veștem, Bungard, Bradu, Cașolt, Mohu, Șelimbăr, Sadu, Boița și Tâlmăcel.

Pentru vitele aduse afară de Veștem să cer pasapoarte în regulă.

Cerând trebuința proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși vitele în timp de 1/4 de an cel puțin.

Oile trebuiesc expuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază.

4- Primirea vitelor în expoziție să face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte și dispozițiunile luate. — Comitetul poate refuza primirea, înse numai din cauze binecuvântate.

Corban îl întreabă:

»Ce fac Turcii dragă?»

Ofițerul de ordonanță, bunduc cu muștățile răsucite ca coada rătoiuului și cu ochii negri fulgerători, răsufă repede, nu știa ce să răspundă.

»Ostenit băiatul rosti cu glas gros și cu convingere căpitan-Corban să-i dăm nițică flecăre. — Și-i întinsă bidonul. — Ceva rom, băiete, rusesc. tare de-ți crapă maseaua! Trage un gât și te dezmoșteștel!

— Nu, — mulțămesc! răspuse bunducul; mi-i cald de nu mai pot. Am alergat ca un nebun.

— Nu, vrei? strigă căpitanul. Bravo, dragă! de ce nu spui? — Și se întoarse spre »băieții« lui: Nici vouă nu vă place? ha?

— Ba mie-mi place, răspuse locotenentul Avram zimbând larg și legănându-se ca o rață.

Le plăcea romul și sublocotenenților Călinescu și Sava, băeți subțiri, de-abia eșiți din școală, șacuma plini de admirație cătră muștăciosul și negruș cap. Corban. Inghițiră tuspa-

La fiecare vită respective grupă de oi se alătură o tăbliță sau bilet, cuprinzând numărul curent, etatea și numele proprietarului.

5. Expozenții sunt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a da hrana trebuincioasă.

6. Se vor distribui douăzeci și nouă de premii în suma totală ne 200 cor., datorite de comisiunea economică a comitatului Sibiu, și anume se vor distribui următoarele premii:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rassa indigenă și străină-)

a) tauri de 3—5 ani: 1 premiu de 16 coroane,

b) vaci de 3—8 ani: 1 premiu de 12 cor., 2 premii de câte 10 cor., 1 premiu de 8 cor. și 1 premiu de 6 cor.;

c) junci, junince și tăurenci, de 1—3 ani: 1 premiu de 10 cor., 2 premii de câte 8 cor. și 2 premii de câte 6 cor.;

d) viței și vițele de 1/4—1 an: 1 premiu de 8 coroane, 2 premii de câte 6 cor. și 2 de câte 2 coroane.

Grupa II. Oi de prăsilă.

a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de 10 cor. și 2 premii de câte 8 cor.;

b) noatini din 1905: 1 premiu de 6 cor. și 2 premei de câte 4 cor.;

c) noatine din 1905: 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 4 cor. și un premiu de 2 cor.;

d) oi de 1—5 ani: 1 premiu de 8 cor. și 2 premii de câte 6 cor.

(Va urma)

Asociațiunile s'ăsești din Ardeal.

Societățile de credit și economie, s'ăsești sistem Raiffeisen ș-au ținut săptămâna trecută la Sibiu congresul lor

tru câte un gât zdravăn din băutura arzătoare apoi, în îmbulzeala din ce în ce mai deasă a ofițerilor, începură să descoase pe cel venit.

Artileristul își stergea sudoarea, își deschidea la gât tunica, pe când toți îl trăgeau care din cotro. Apoi începu să spue despre redanul care ne fulgera bateria din viile de deasupra Griviței, dela o depărtare de o mie de pași numai. Băieții, tunarii, se luptau strânic, dar ce folos! păgînii îi luau ca din oală. Acu nu mai era de chip; trebuia să între în foc infanteria, să pue pe necredincioși pe goană.

»Ei și ce? strigă cu glas mare căpitan Corban; crezi că no să luăm la goană? Tetea Corban să trăiască și o să vedeți voi și minunea asta! Eu cu băeții mei, mă! ca niste lei! Să fiu al dracului în frigare o să-i luăm! Ce zici, Avrame?»

— E foarte bun romul răspuse cu convingere locotenentul.

— Drepti, răcanel mi-ai băut toată sticla trînti-te-ar sfântul Ilie într'o privință cu antale! Ce facem, ba, mergem?»

anual. Au luat parte la congres 78 de institute din 118 câte sunt; presidiul a fost concretizat Drului Wolf procuristul însoțirilor.

Din referada presidentului reiesc, că în decursul anului de gestiune s'a sporit numărul asociațiunilor cu 14 institute și 799 de membrii. Averele activă s'a sporit cu 1.234,000 coroane și profitul curat e mai mare cu 31,500 coroane. — A mai referat presidentul că însoțirile lor au intrat ca membru în Asociațiunea regnicolară Ungară a societăților de credit arătând, că congresul universal ținut în Budapesta a fost instructiv prin tractarea despre asociațiunile de consum.

Referada presidentului s'a luat cu mulțumita la cunoștință, și i-s'a dat presidentului împuternicire de a întreprinde la sate înființarea societăților de consum și de valorisarea produselor și i-au încredințat să câștige pentru scopul acesta puteri comerciale.

Oare când ne vom putea organiza și noi românii ca să facem ce fac conclocuitorii sași?

Sfaturi economice pentru luna Octombrie.

Să să continue culesul poamelor, nu însă pe timp ploios, nici dimineața înainte de a se lua roua de pe ele, că putrezesc, ci pe timp zvântat și călduros.

Să să scoată legumele, iar straturile lor să se sape, ca preste iarnă prin degerare să se frăgetească pământul.

Acum e timpul să să sădească salată și varză ernatică în straturi bine lucrute și ferite de găini și alte animale domestice.

— Cu tetea mergem și 'n iad! »răspuse Avram răsucindu-și cu stânga mustața și cu dreapta întinzându-i bidonul gol.

Și 'n zvoana din ce în ce mai mare a batalioanelor prin care trecea un freamăt surd zbucni ca un fulger și ordinul. Ordonanța încălecă iar și porni înapoi șpre baterii în goană, iar ofițerii își înălțară capetele și, cu glasuri scurte, cu piepturile înfiorate, zvirliară șpre compănii comănde, pe când șiragurile de cușme și de baionete se tălăzuiău îndoiri negre și 'n fulgerări orbitoare.

În frunte, în foc trebuiau să între două batalioane din al treisprăzecelea regiment de căciulari și unul din al cincelea de infanterie.

Grăbit ars parcă de un foc lăutric, se frământa Tetea rinduindu-și compania. iar în juru-icei doi sublocotenenți nu-și mai găseau loc.

(Va urma)

Să se urmeze cu culesul cucuruzului.

Să se scoată cartofii și napii de nutreț pe timp uscat, să se curețe de rădăcini și să se zbracească bine la soare înainte de a se așeza în pivniță ori groapă.

Să se grăbească sămănatul grâului. Să se are pământurile, menite pentru primăveri.

Să se culegă viile și să se sorteze strugurii după cum sunt mai copti, mai puțin copti ori putrezi, ca astfel să putem face bani cât de mulți pe recoltă. Să se răteze îndată după cules cercurile și cepurile de pe vițe, ca să se concentreze sucul în viță și astfel să se coacă lemnul, iar tăieturile să se osioiască înainte de a da gerul. Frunzele de pe cepuri și și cercurile trebuiesc nimicite, ori că le dăm la vite, ori că le ardem, pentru că în modul acesta în puțină vreme ne închipuit de mult bureții de peronosporă și alte boale, ce să observă chiar și cu ochii liberi pe astfel de frunze.

C. B.

Dela „Reuniunea de agricultură din c. Timiș”

Programul de activitate pe anul 1906
Pentru
Societățile economice comunale.

»Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș» a înființat în 44 de comune societăți economice comunale, pentru-ca intrând pe aceasta cale în legături mai strânse cu economii din acest comitat, să le poată sta mai ușor întru ajutor cu sfaturi și cu îndrumări, precum, și cu intervențiunea la procurarea mai favorabilă a lucrurilor trebuincioase pentru lucrarea pământului, precum și la valorizarea mai ușoară a produselor lor. Aceste societăți, deși au cerc de activitate de sine stătător, ele totuși numai atunci sunt în stare de a arăta progrese frumoase în înaintarea economiei, dacă Reuniunea de agricultură centrală din Timișoara le dă mână de ajutor în activitatea lor. Pentru acest scop oficiul central al Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș a aflat de lipsă a compune pentru anul viitor următorul program de activitate pentru societățile comunale:

1. Societatea economică comunală trebuie să înștiințeze oficiului central al Reun. din Timișoara obiectele, despre cari membri societății doresc a li-să ținea în decursul iernei prelegeri economice din partea referentului Reuniunii.

2. Introducerea industriei de casă. În decursul iernei să vor ținea cursuri practice, în cari un specialist va învăța

pe oameni a împleti corfe de tot felul pentru ca cei săraci să aibă așa un câștig sigur în bani prin vânzarea corfelor (coșarelor) la Reuniunea din Timișoara.

3. Societatea economică comunală este datoră de a înștiința oficiul central al Reuniunii de agricultură din Timișoara despre aceea, că membrii societății dintre plantele a căror valorisare o asigură Reuniunea centrală (precum este tăbăcul, cânepa, inul, cartofi pentru fabrica de spirt etc.) cu care dintre acestea plante voește a face încercare (experimentare).

4. Dacă până în prezent în comună nu există nici o societate de lăptărie, sau de conzum, sau de asigurarea vitelor, oare nu ar fi bine să se înființeze și o astfel de societate în comună.

5. Comandarea și procurarea împreună a sămânțelor, mașinelor și bucatelor trebuincioase prin ajutorul oficiului central al Reuniunii de agricultură din Timișoara.

6. Înființarea unei stațiuni pentru colecțiunea ouălor. Prezidiul societății economice comunale trebuie să stabilească, cine dintre membrii societății să ocupă cu colecțiunea și vinderea ouălor. Ouăle în viitor s'ar putea vinde la filiala pentru aprovizionare a Reuniunii de agricultură din Timișoara în astfel de mod, că Reuniunea trimite respectivului colector de ouă din comună lădăuile bine provăzute pentru pachetarea și transportarea ouălor la Timișoara. Respectivul colector de ouă, denumit din partea prezidiului societății economice comunale, după trimiterea fiște-cărei lade de ouă primește din partea filialei Reuniunii o remunerațiune de 2 coroane 30 fileri.

7. Cumpărarea cu preț redus a vitelor de prăsilă. Prezidiul societății economice comunale trebuie să compună o listă cu numele acelor membri, cari se învoiesc a cumpăra vite de soiu bun de prăsilă pe lângă condițiunea de a plăti prețul vitelor cumpărate în decurs de 3 ani pe lângă o camătă de 4°/_o.

8. Asigurarea favorabilă a averii la »Societatea de asigurare a economilor«. Explicarea favorurilor la aceasta societate.

9. Schimbarea găinilor de soiu ordinar cu găini de soiu nobil prin intervențiunea Reuniunii de agricultură din Timișoara. Mai departe procurarea cu preț redus a viței de vie, a altoilor și a lăcrițelor tot prin intervențiunea Reuniunii de agricultură. Compunerea listei cu numele reflectanților și trimiterea ei la oficiul central al Reuniunii din Timișoara.

10. Cine dintre membrii societății economice comunale să învoiește a cultiva spre răspândire grâu roșu de Banat și cucuruz de Ciacova, acărora să-

mânță o capătă nobilitată dela grădina de experimentare a Reuniunii de agricultură din Timișoara?

11. Prezidiul societății economice comunale e dator de a înștiința la finea fiște-cărei luni oficiul Reuniunii din Timișoara despre numărul lucrătorilor, cari să află în comună fără lucru.

12. Ce fel de mașină dorește societatea economică să-și procure pentru întrebuințarea comună a membrilor ei pe lângă plătire în rate? Aceasta mașină trebuie procurată dela centrala Reuniunii de agricultură din Timișoara.

13. Înființarea unei stațiuni pentru cultivarea rachitei (salcei) nobile în favorul răspândirii mai ușoare a industriei de casă.

15. Pregătirea pentru vinderea comună cu preț mai bun a grâului la erariul (magazinului) militar din Timișoara.

16. Învoește-se societatea economică comunală ca să se aranjeze în anul viitor în comună expoziție de vite?

17. Înființarea unei centrale în comună pentru prăsirea și creșterea rațională a cailor de rassă nobilă.

18. Abonarea de foi economice pentru societatea comunală.

Prin aceste e rugat onoratul prezidiu al societății economice comunale, ca pentru aducerea la cunoștiință și pentru eventuala întregire (completare) a acestui program de activitate să binevoiescă a convoca ședința comitetului în care să se poată discuta mai pe larg acest program și să se poată stabili eventual și budgetul. Totodată să hotărască ședința și *asupra termenului convocării adunării generale*. Despre termenele acestor ședințe și adunări prezidiul societății e rugat a înștiința la timp pe oficiul central al Reuniunii din Timișoara, ca acesta să poată delega reprezentantul pentru ședințe.

Mai departe este rugat prezidiul societății de a îngriji, ca în viitor notariul societății să poarte protocolul regulat, în care să se țină în evidență toate epistolele și alte obiecte postale sosite la adresa societății; mai departe ca fiștecare protocol luat în ședințele societății să se decopieze și să se trimită cel mai târziu în decurs de 8 zile după ședință la adresa biroului central al Reuniunii de agricultură din Timișoara, ear la epistolele trimise să răspundă în viitor precis și corect. Înaintea fiște-cărei ședințe prezidiul societății e dator biroului central a trimite invitație, în care să fie amintite toate întrebările, pe cari societatea voește să le desbată, în cazul contrar hotărârile luate în ședință nu vor avea valoare.

DESPRE PRUNE

Cu fermentațiunea prunelor în gropi se face risipă și se strică calitatea produsului. — Partea lichidă a borhotului se strecură în pământ. deci nu să recomandă.

Actul fermentațiunii. — Afară de coadă, pruna se compune după cum s'a zis din un învaliș extern, coaje sau peliculă, care are diferite colori, neagră, roșie sau galbină, care învaliș acopere partea pulpoasă sau cărnosă a fructului, și care pulpa acoperă la rândul ei, sâmburele prunci înăuntru cărui se află sâmbânta. Partea prunei care servă la fabricarea țuicei este partea pulpoasă sau cărnosă, căci aceasta conține, când pruna este maturită, pe lângă apă și alte substanțe, și o cantitate oarecare de zahăr, care la rândul lor se transformă prin fermentațiune în alcool.

Fermentațiunea este dar actul prin care zahărul conținut în prună se transformă în alcool sau spirt. Pentru a fermenta prunele după ce s'au cules, să pun în căzi sau putini,

La 2—3 zile după punerea lor în vase, prunele încep a fermenta; fermentațiunea prunelor ca a tuturilor fructelor, și în genere a substanțelor care conțin zahăr, se face sub influența unor vietăți microscopice, cari trăesc în aer și pe fructe și cari găsind un loc priincios în prunele ce sunt în stare de descompunere, unde se hrănesc, să înmulțesc în număr considerabil. Sub influența acestor vietăți adecă fermenți, zahărul din prune să transformă în alcool. Dacă fermenții acestia găsesc un loc priincios, cum sunt prunele în stare de descompunere, și o temperatură favorabilă. Ei se înmulțesc de la sine fără intervenția omului. Temperatura cea mai favorabilă dezvoltării fermenților este de la + 15° până la 30 centigrade, cea mai potrivită temperatură pentru fermentațiune este însă de + 18° — + 25°. Dacă să apropie cineva cu capul deasupra căzei în timpul fermentațiunii, simte un fel de iuțelă la ochi și nas, iritațiuni provenite din cauza acidului carbonic, care să ridică din cadă, din care cauză oameni cari umblă la căzi au mai tot deauna vârful nasului roșu și ochii lacrămânzi; iar dacă locul unde fermentează prunele ar fi închis, ar fi chiar periculos a sta cineva acolo căci poate fi asfixiat (inecat); de obicei însă căzile cu prune să așează sub șoproane

deschise și chiar afară în aer liber. În timpul fermentațiunii se produce în masa lichidă o urcare de temperatură, așa în cât în mijlocul vasului în timpul acestei temperatură să urcă la 25—37°. După 3—4 zile fermentațiunea tot continuă și să termină în 7 până la 15 zile. În timpul fermentațiunii lichidul este turbure de culoare închisă neproșunțată și spumos.

După dospirea aceasta urmează ferberea în căldurile obicinuite. La ferbere e bine a să punc un om priceput la fabricarea țuicei. De altfel la noi în Ungaria e peste tot locul bine cunoscută procedura ferberii.

(Date culesc din „Amicul progresului român” foaie din România, prin D. Iarca).

NOUȚĂȚI

Ziua onomastică a Regelui s'a sărbăt Joi în 5 Oct. n. în totă Monarchia în biserici și școale. Prelegeri în școale nu s'au ținut în această zi.

Impăratul Wilhelm II. și soldații sei. Impăratul Germaniei a ținut în luna trecută revistă și paradă mare cu garnisoana din Berlin. Soldații au avut o ținută așa de bună, încât împăratul ca să-și arete mulțumirea, a dăruit pe fiecare soldat cu 50 bani. La parada din aceea zi erau 40.000 soldați ațară la câmp, deci suma ce a avut să plătească împăratul soldaților sei să urcă la 20 mii de mărci (1 marcă este 1 cor. și 15 bani).

Din tragediile de cazarmă. Sergentul de ulani Zubrzyeki din Alba-Regală s'a luat în ceați pentru un fleac cu un ulan de rând, cu numele Dimitrievics. Deoarece ulanul n'a voit să împlinescă porunca sergentului, acesta s'a infuriat așa de tare, încât a pândit pe Dimitrievics când era ocupat să scoată apă din fântână și la străpuns pe la spate cu sabia. Sărmanul ulan a căzut imediat mort. Sabia îi pătrunsese prin spate și-i eșise prin piept. Ucigașul sergent a fost prins și arestat.

Spărgători în biserica gr.-or și cea romano cat. din Orăștie. În noaptea de 3 spre 4 Octomvrie în preseara târgului de țeară niște necunoscuți au spart ușa bisericei noastre române, s'au furat vreocâteva libre ce să aflau în cassa bisericei. Să vede că nemulțumiți cu venitul curat al acestei întreprinderi, s'au dus la biserica catolică. Cât au furat aci despre asta nu avem cunoștință.

Fonograful în școală. În scoalele Angliei s'a introdus în mod oficios fonograful. Încă înainte cu vreo-câțiva ani să introduse în școala din Bonholin ca experimentator la învățarea și exprimarea limbilor străine. Proba cea dintâiu s'a făcut cu limba franceză, fiindcă în ea întrun fel să scrie și întraltul să cetește. Profesorii de limba franceză s'au procurat plăcile din capitala Franței, din Paris, și au obținut rezultate așa de bune, încât guvernul englez pe baza aceasta a hotărât acum introducerea fonografului în toate școalele. În curând vor urma și alte state exemplul Angliei.

Reuniunea română de cântări din Orăștie își începe probele Sâmbăta viitoare în 14 l. c. la 7^{1/2} oare în localul casinei. Cei ce doresc să se înscrie de membrii noi, sunt rugați să binevoiască a să anunța verbal ori în scris la presidiul reuniunii Dl. I. Branga, ori la secretarul ei Dl. Sonu Damian, dar cel mult până în 13 l. c.

Ar fi de dorit ca toți Români și Româncile din loc, fără d-osebire de rang și mofturi sociale, dacă simt că au auz muzical și voce, să se înscrie de membrii la reuniunea care propagă cea mai frumoasă dintre arte, muzica națională.

Arestare senzațională. În Timișoara a fost arestat inspectorul institutului culturii de mătase a statului, Koloman Imre. Cauza este defraudarea unei sume mai mari de bani, oficioși. Câți bani a furat, încă nu s'a putut constata.

Înlesnire practică-folositoare. În foaia „Ting de imobiliții”, ce apare de 2 ori pe lună aici în Orăștie și un abonament anual costă numai 2 cor. se primesc spre publicare fără taxă, însinuări de a-și găsi loc de ocupațiune atât persoane bărbătești, cât și femine. Astfel sunt invitați aceia, cari au lipsă de personal în afacerile lor, a se adresa din caz în caz la expediția acelei Gazete de interes social-comun și a abona-o plătind anticipative 2 cor.

Procesul lui Ugron pentru falimentul cassei săcuesti a cărui director a fost, s'a încheiat Vinerea trecută la tribunalul din Odorheiul Săcuesc. Ugron a fost judecat pentru faliment fraudulos la 3000 Cor. pedeapsă în bani, care să poate schimba în 5 luni închisoare, precum și la plățirea speselor de proces în sumă de 10,500. Cor. cari au fost însă declarate deocamdată neîncassabile.

Soldat (cătană) condamnat la moarte Judecătoria militară din Segedin a condamnat la moarte pe I. Recski honved la regimentul 5, fiindcă în ziua a doua de Paști s'a întors beat în casarmă și cu o pușcă dela gardă (vardă) a tris asupra mai multor soldați rânind greu pe doi subofițeri.

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrássy 23.

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

Scumpirea banilor. Banca Angliei a urcat dobânda dela 3 la 4%. După ea a urcat banca națională germană din Berlin urcând etalonul dela 4 la 5%. Și după cum scrie „N. W. Tgl“ pe la jumătatea acestei luni va urca și banca Austro-Ungaria etalonul, ceea-ce va avea de urmare o urcare generală a procentului și la băncile noastre mai mari.

*

Dacă nu știe juca. Funcționarul de tren Mühlendorf de lângă orașul Brünn (Moravia) s'a îndrăgostit foc de fata de 16 ani Maria, a unui muncitor de rând. Fata cea frumoasă însă nu voia să știe nimic de dragostea lui, fiindcă avea un mare defect, nu știa adevărat juca. Ea n'a făcut taină din lucrul acesta, ci la o petrecere în fața tuturor s'a opus că nu să bagă cu el în horă fiindcă nu știe juca și s'a dus cu altul la joc. Din cauza asta funcționarul de tren a făcut în sală mare scandal, încât mama fetii ca să încunjore ori ce neplăceri, și-a luat fata și-a plecat acasă. Funcționarul nemulțumit numai cu atâta, s'a luat după ele, și când erau tocmai în poartă căsii lor, le-a ajuns, scoase revolverul din buzunar și strigând fetii: „și așa nu-mi mai scapi“ impușcă fata, care căzu jos la pământ. Când să sară mama în ajutorul ei, funcționarul mai trase două focuri asupra fetii frumoase, care și muri.

Acum s'a pertractat procesul lui Mühlendorf în fața curții de jurați. El însă nu s'a știut apăra cu altceva, decât cu aceea că fata nu ar fi răspuns la dragostea lui. Cartea de jurați l-a condamnat la spânzurătoare.

*

Măcelării comunale Din cauza scumpetei mari a cărnii, s'a văzut silită comuna Budapestei să înființeze 3 măcelări comunale. Carnea din aceste măcelării a avut trecere așa de mare, încât pe la 9 dimineața toată să vânduse. Cea mai căutată a fost carnea de cal, care s'a vândut cu 80 fileri kilogramul. Cârnații din carne de cal părechea cu patru fileri, și kilogramul de salami de carne de cal cu 1 coroană. Unsoarea asemenea 1 kg. 1 cor. Carnea de porc kgr. dela 1.40—1.50 coroană. Carnea de vită kgr. 1.80. Fiecare om nu poate cumpăra mai mult decât 1 kgr.

*

Păzițivă de agenți cari vreau să vă ducă în Canada și Misourii. De câțiva vreme își dau silința niște agenți secreți să îndemne oamenii să se ducă în America, adevărat în statul Canada și Misourii. Și pentru ca săi ademenească mai ușor, le arată fotografii despre stările bune de acolo. Să se ia însă bine în seamă oamenii cari sunt hotărâți să plece la America, să nu dea crezământ acestor neoaameni, de oare-ce să comunice că coloniile pe care vreau săi ducă sunt 30—35 miluri departe de linia ferată și afară de aceea e clima acolo așa de aspră, încât ar fi expuși la cea mai mare mizerie.

*

Ani de zile am fost bolnavă și am cercat tot ce am fost cu puțință pentru a-mi recăștiga sănătatea. Am consultat cei mai renumiți medici din Budapesta și Viena, dar nimic nu mi-a folosit, și respirația grea, du-

retea de urechi, insomnia și alte dureri de cari sufeream nu mi-au trecut. Dacă însă acum totuși am scăpat de aceste morburii, am se mulțimesc aceasta numai crucei duple electromagnetice. Primește deci cele mai profunde mulțămite pentru binecuvântata dtaie invenție. Mă simțesc nespuse de ferită, că am scăpat, de dureri. Nemetujvár, 4 Maiu. Cu distincă stimă: *Maria Vellinger* — Această epistolă a primit-o dl Albert Müller (Budapesta V Vadász-utca nr. 42/G inventatorul crucei duple electro-magnetice nr. 86,967 R. B., care cruce se recomandă în cel mai calduros mod spre folosire.

Poșta redacțiunii.

Cu 1-a Octomvrie v. a. c. invităm la nou abonament cu prețul de 1 Cor. pentru semestrul ultim a anului și rugăm pe toți restanțierii să binevoiască a-și plăti restanțele fără amânare.

La 15 Noemvrie va apărea Calendariul „Bunul Econom“ pe anul 1906, în editura tipografiei „Minerva“ cu un conținut folositor economilor și țărănilor și cu un preț neînșămnat. Il vom expeda tuturor abonenților!

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 25 Septemvrie — 1 Octomvrie v. 1905.

<i>Dum</i>	25 S-ghedin Silinghia.
<i>Luni</i>	26 Cănița mare. Crasna
<i>Marti</i>	27 Alparet Bürkös. Ciuc-sân-Domocoș. Cobalm. Trascău.
<i>Merc.</i>	28 Arpașul de jos. Iassenova. J. b.âu Il. a. S-psi-Sân-Georgiu.
<i>Foi</i>	29 Batana. Ciacova Ghiriș Salașul de sus.
<i>Vineri</i>	30 Radna Roșia.
<i>Smâb.</i>	1 Petriș.

Dum. a 16-a după Rusali, ev. 1 dela Luca. gl. 7, v. 5.

<i>Dum</i>	25 C. Eufrosina.	8 Brigita
<i>Luni</i>	26 † Ad. S. Ap. Ioan	9 Dionisie
<i>Marti</i>	27 M. Calistrat.	10 Francisc
<i>Merc.</i>	28 P. Hariton.	11 Emilian
<i>Joi</i>	29 P. Chiriac	12 Maximilian
<i>Vineri</i>	30 M. Grigorie	13 Coloman
<i>Sâmb</i>	1 Ap. Anania.	13 Calist

Redactor resp. **ADRIAN CRISTEA**

711/905 număr 190 végrh.

ARVERESI HIRDETMEŢY.

Aluirott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Dévai kir. 1905 évi 4730 számú végzése következtében Dr. Mutean Auréli ügyvéd által képviselt Dacia javára Bukur luon l. Iosif és t. ellen 96 K f. s. jár, erejéig 1905 évi Aug. hó 13 n foganatosított kieligítés végrehajtás utján le és felül foglalt és 1090 kor. fill.-re becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, szekér és buza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az Algyogy kir. járásbírószág 1905-ik évi V. 216 számú végzése folytán 96 kor. fill. tőkekövetelés ennek 1902 évi Deczember hó 25

napjától járó 6°/_o kamatai, 1°/₃₀^o/_o váltó-dij és eddig összesen 52 kor. 47 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Homorod községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1905 évi Oktober hó 11-ik napjának dél. előtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyogy 1905 évi Sept. hó 23 napján.

Ruszuly Imre.

kir. bir. végrehajtó.

707/905 szám 190 végrh.

Árverési Hirdetmény.

Aluirott bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a Dévai kir. törvényszéknek 1905 évi 1542, számú végzése következtében Dr. Munteán Auréli ügyvéd által képviselt Dacia javára David Niculae ellen 193 k. f. s. jár, erejéig 1905 évi aug. hó 13 n. foganatosított kielégítés végrehajtás utján le és felülfoglalt és 894 kor fill.-re becsült következő ingóságok u. m.: buza, szalma, széna, szekér és szarvasmarhát. nyilvános árverésen eladatnak. Mely árverésnek az algyogy kir. járásbírószág 1905-ik évi V. 99/3, számú végzése folytán 193 kor. fill. tőkekövetelés ennek 1904 évi Márczius hó 9 napjától járó 6°/_o kamatai, 1°/₃₀^o/_o váltó-dij és eddig összesen 72 kor. 94 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Boj községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő megtartására 1905 évi Oktober hó 11-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

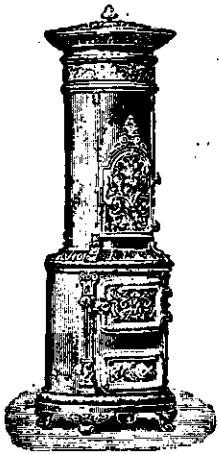
Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Algyogy 1905 évi Sept. hó 23 napján.

Ruszuly Imre

kir. bir. végrehajtó.

Sobe noi!

Cuptoare de fier cu
aparat de regulare!

Sobe și cuptoare.

Le expediază din depositul din Sibiu. — Din atelier franco la fiecare stațiune. La cerere se trimit preț-curenturi

Deposit bogat în tase, în sârme și în plache de solă în instrumente de camin și în păstrător de instrumente de camin, pictie de sobă

Că-buni de peatră și Coaks 50 chilograme se aduc acasă în Sibiu. * * * * *

Carol F. Jickeli

Sibiu.

„DACIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).
Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin instituit.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță ipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde ori-ce lucruri mobile.

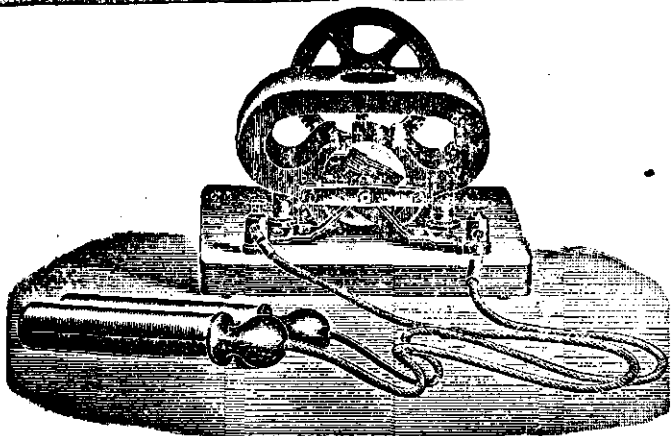
I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură.

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Direcțiunea.

33—

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la înălțarea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dați sfat tuturor celor care de o constătuție mai slabă se și procure acest aparat, căci el conține *electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, și este simțit*. activează o viață normală a sângelui și a sistemului nervos, scuteste de multe moruri.

Dr. *Bourgeois* din facultății de medicină din Paris astfel raportează: *„Am folosit în trecut acest aparat și am vindecat nu numai palatru, și anemism, junghină, insomnie, asthmă în sute de cazuri, alții toate acestea, unde măsura și cibări medicilor nu zadărușd, dar a ajutat la toate boalele de nervositate, durerea cap, coacă, punctură de urechi, insomnie, hypochondrie, cu desigur la hemoroide a evaluat în câte-va zile, una-o i deja după câteva zile o alinare miraculoasă și îndcoșchi la cele mai grele neplăceri remeești albuă boiravele tămăduie sigură și chiar la tenenle în stare fincuvântă. Prețu unui aparat mic complet 20 coroane. (Numai pentru cei care simțir). Prețu unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea sucrinziilor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.*

ANTREPRISA ELECTROPHORĂ

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Aveea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela «The Mutual» sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răzbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răzbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 14-52

Import de cafea și Tea etc.

Domnul **Romul Pascu**, comerciant în Fiume, posedă mare depozit de coloniale și fructe sudice (portocale, lămâi, mandaline). Efectuește prompt și culant tot felul de mărfuri de băcănie în pachete postale de 5 kilograme.

Asemenea exoperează comenzi de cumpărări și vânzări de produse, precum: cucuruz, grâu, mazere, linte în cantități mai mici și cu vagonul.

Informațiuni și preț-curent la cerere să trimită gratuit, alăturând o marcă de 10 fil.

Să încurajăm serios pe
neguțatorii noștri români

Pentru 5 coroane

trimit 4½ kilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, violele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimit:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Creamul și săpunul de benzoe mygdale
conservează mai bine fața și mâinile!

Preparatele lui

CORNEL DEMETER

să pot căpăta în apoteca *N. Vlad*, Orăștie (Szászváros).

Cream de benzoe mygdale. Creamul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumusețarea și albirea feței și mânilor, dând totodată și o finețe deosebită. Conținutul creamului acestuia e năstărcos pentru față și mâni. . . . . Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine și din plăcute mirosuri de flori. Albește și netezește pielea. . . . . Prețul 70 fileri.

Poudre Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că fața este pudrată. Intrebuițată, pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ce alt-cum ar cauza vintul, răceala și razele soarelui. Este în culoare albă, roză și galbina. . . . . Prețul 1 coroață.

Veturien parfem. Vera-violeta, cel mai fin parfem de violele. . . . . Prețul 1.60 fileri.

Apa de gură »Kremsier«. Prin intrebuițarea apei acesteia nu devin dinții găunoși. — delătorează durerea dinților și întărește dinții și gingiile. Prin intrebuițarea apei acesteia să delătorează mirosul neplăcut și greu din gură. . . . . Prețul 80 fileri.

Praful de dinți »Kremsier«. Face dinții frumoși și albi. Prețul 70 fileri.

Perii de dinți, fine. Alegere mare — în diferite prețuri. — **Esent de China.** Contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. Prețul 1.20 fileri.

— **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. . . . . Prețul 70 fileri.

Oleu de nucă. Extract de nuca oleica, p. conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

Diferite mirosuri de parfumuri franceze
de prima calitate — să pot căpăta după măsură,

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în intrebuițare. Săpunuri foarte bune și fine — și deosebit plăcut mirositoare, să prepară din flori de violele, marguerite și scumpină (io-govan) à 70 fileri, precum și săpun de ouă à 20 fileri.

Instrucțiuni pentru prepararea rumului,
a diferitelor likeruri și diferite beuturi!

!! Thee foarte fină !!

Alegere mare în perii de dinți,
în diferite prețuri.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune

rării, că acest aparat

(190)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împreju-

vindecă boale vechi

81-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, bătăie de inimă, sgârçiuiri de inimă, asma, ausul greu, sgârçiuiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagrită, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoarece ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja eftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă indeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

Proprietar-editor: VASILE DOMȘA.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

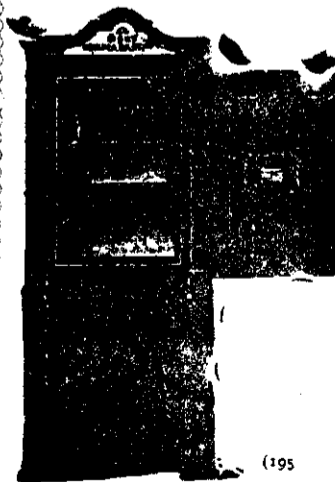
pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvană privilegiată ces. ș
reg. de casse de fer și oțel

alui

(195)

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvli Nr. 3. — Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

Tip. Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.